

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
Кафедра економіки підприємства і міжнародного бізнесу

06-01-172М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять
та самостійної роботи

з навчальної дисципліни

«ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ»

для здобувачів вищої освіти всіх рівнів усіх освітньо-професійних
програм спеціальностей НУВГП
денної та заочної форми навчання

Схвалено науково-
методичною радою з
якості ННІ економіки і
менеджменту
Протокол № 1
23.02.2022 р.

Рівне – 2022

Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансова грамотність» для здобувачів вищої освіти всіх рівнів усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП денної та заочної форми навчання [Електронне видання] / Нікитенко Д. В. – Рівне : НУВГП, 2022. – 17 с.

Укладач: Нікитенко Дмитро Валерійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Відповідальний за випуск: Нікитенко Д. В. д.е.н., професор, в.о. завідувача кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу.

Вчений секретар

науково-методичної ради:

Костюкова Т. А.

Засідання кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу від 16.02.2022 р., протокол № 8.

Зміст

Вступ	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Структура навчальної дисципліни	4
3. Тематика практичних занять	5
4. Методи контролю	5
4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики	5
4.2. Критерії оцінювання	5
4.3. Розподіл балів, які отримують студенти	6
5. Плани практичних занять	7
6. Методичні вказівки до самостійної роботи	14
7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента	14
8. Рекомендована література	15

© Нікитенко Д. В., 2022

© НУВГП, 2022

Вступ

Шановні студенти! Навчальна дисципліна «Фінансова грамотність», до вивчення якої Ви приступаєте, є освітньою компонентою вільного вибору.

Метою навчальної дисципліни є формування в здобувачів вищої освіти знань з основ фінансової грамотності і підвищення їхнього рівня фінансової культури та дисципліни.

Цілями (завданнями) навчальної дисципліни є:

1) вивчення студентами основних теоретичних питань у сфері економіки та фінансів;

2) засвоєння теоретичних основ кредитування, оподаткування, страхування, пенсійного забезпечення;

3) оволодіння практичними навиками бюджетного планування для забезпечення фінансової незалежності та протидіяти різному роду фінансовим шахрайствам;

4) вироблення навиків застосування засвоєних знань у повсякденній діяльності як споживача фінансових послуг і актора фінансового ринку;

5) розвиток у студентів навиків самостійної та пошукової роботи при закріпленні теоретичних знань у ході вивчення курсу; закріплення навиків самостійного аналізу прийняття рішень у сфері управління персональними фінансами.

Дисципліна забезпечує набуття та розвиток наступних програмних компетентностей:

- Знати і розуміти базову економічну та фінансову термінологію; сутність фінансових інструментів та фінансових інститутів; джерела формування та напрями використання фінансових ресурсів; систему оподаткування.

- Вміти аналізувати рішення щодо інвестування з врахуванням особливостей особистої фінансової поведінки;

- Вміти запобігати фінансовому шахрайству;

- Вміти застосовувати практику прийняття фінансових рішень під час вирішення конкретних ситуаційних завдань

У результаті вивчення дисципліни здобувач вищої освіти одержує наступні програмні результати навчання:

- розуміє сутність базових економічних та фінансових понять.

- володіє навичками розв'язувати теоретичні та практичні завдання з фінансової грамотності.

- демонструє здатність вільно користуватись фінансовими інструментами.

- демонструє здатність до комунікації в усній та письмовій формах державною мовою для вирішення конкретних питань фінансового характеру у своїй професійній практичній діяльності.

- застосовує набуті знання у різних ситуаціях у фінансовій сфері і формує обґрунтовані висновки.

- здатний виконувати роботу в команді, включаючи здатність взаємодії із колегами та виконання обов'язкової роботи в установлені терміни.

- здатний до самостійної роботи та самостійного прийняття рішень, здатний нести відповідальність за їх реалізацію.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти	бакалавр; магістр
Освітня програма	-
Спеціальність	всі спеціальності НУВГП
Рік навчання, семестр	2-4 рік навчання, семестр 3-8 (бакалавр); 1 рік навчання, 1-2 семестр (магістр)
Кількість кредитів	3
Лекції:	20 (6 – заочна) год.
Практичні заняття:	10 (4 – заочна) год.
Самостійна робота:	60 (80 - заочна) год.
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік

2. Структура навчальної дисципліни Денна/заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	В Т.Ч.			
		Л	П	ІНД	СР
МОДУЛЬ 1. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ					
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансової грамотності</i>					
Тема 1. Фундаментальні економічні поняття	8	2/-	-/-	-	6/8
Тема 2. Власні фінанси	10	2/1	1/1	-	7/8
Тема 3. Банківські та небанківські інструменти	10	4/1	1/1	-	5/8
Тема 4. Державні фінанси	8	2/-	1/-	-	5/8
Тема 5. Фінансова безпека	8	2/-	1/-	-	5/8
Всього змістовий модуль 1	44	12/2	4/2	-	28/40
<i>Змістовий модуль 2. Основи інвестування</i>					
Тема 6. Біржова діяльність	10	2/1	2/1	-	6/8
Тема 7. Інвестиційна діяльність домогосподарств	10	2/1	2/1	-	6/8
Тема 8. Страхування	10	2/1	2/-	-	6/9
Тема 9. Фінтех компанії	8	2/1	-/-	-	6/7
Всього змістовий модуль 2	38	8/4	6/2	-	24/34
Всього модуль 1	82	20/6	10/4	-	52/72
МОДУЛЬ 2. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА					
ІНДЗ	8	-	-	8/8	-
Усього годин	90	20/6	10/4	8/8	52/72

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Тема 1. Фінансове планування життя	2	2
2	Тема 2. Державні фінанси	1	-
3	Тема 3. Фінансова безпека	1	-
4	Тема 4. Технічний аналіз трейдингу	2	1
5	Тема 5. Альтернативне інвестування	2	1
6	Тема 6. Страхування	2	-
Усього годин:		20	4

4. Методи контролю

4.1. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни складається з наступних заходів:

- вибіркове усне опитування студентів з питань, що розглядаються на практичному занятті;
- розв'язок ситуаційних вправ;
- самостійно підготовлені реферативні виступи та повідомлення студентів за темою практичного заняття;
- контрольні роботи за темами навчальної дисципліни (8-10 тестів закритої форми з однією правильною відповіддю з 5-х можливих);
- Модульний контроль проходить у вигляді тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,5 бали (10 балів), рівень 2 – 5 запитань по 1 балу (5 балів), рівень 3 – 1 завдання по 5 балів (5 балів). Усього 20 балів.

Проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів, можливість подання апеляції регламентуються нормативними документами: <https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Підсумковий контроль знань – залік.

4.2. Критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Фінансова грамотність», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних заняттях, результатів самостійної роботи студентів) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за наступними критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

4.3. Розподіл балів, які отримують студенти

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач денної форми навчання отримує такі обов'язкові бали:

- 50 балів за усні і письмові завдання на 5 практичних заняттях;
- 10 балів за індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- 20 балів за модуль 1
- 20 балів за модуль 2.

Разом – 100 балів.

За вчасне та якісне виконання завдань здобувач заочної форми навчання отримує такі обов'язкові бали:

- 20 балів за усні і письмові завдання на 2 практичних заняттях;
- 40 балів за індивідуальне навчально-дослідне завдання;
- 20 балів за модуль 1
- 20 балів за модуль 2.

Разом – 100 балів.

Результати навчання проставляються за двома шкалами (табл. 1). Позитивні оцінки виставляються тільки тим студентам, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Таблиця 1

Шкали оцінювання

Кількість набраних балів студентом	Оцінка за національною шкалою
90-100	«зараховано»
74-89	
60-73	
35-59	"незараховано" з можливістю повторного складання
1-34	"незараховано" з обов'язковим повторним курсом

5. Плани практичних занять Модуль 1

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансової грамотності

Практичне заняття 1

Тема: Фінансове планування життя

Обсяг аудиторних годин: 2/2 год.

План заняття:

1. Фінансове планування. Фінансові цілі.
2. Поняття та класифікація надходжень. Доходи та активи.
3. Види та характеристика окремих видатків. Видатки, податки і інфляція.
4. Заощадження.
5. Солідарні пенсійна система. Накопичувальна пенсійна система. Система недержавного пенсійного забезпечення.
6. Складання особистого бюджету.
7. Види депозитів.
8. Гарантування банківських вкладів.
9. Види кредитів: споживчі, бланкові, іпотечні кредити.
10. Вартість кредиту. Прості відсоткові ставки. Складні відсоткові ставки. Ефективна відсоткова ставка. Фінансова рента (ануїтет). Проценти та номінальна процентна ставка. Комісії за кредитом.

Контрольні запитання до теми

1. У чому полягає сутність фінансового планування?
2. Які складові особистого бюджету?
3. В чому економічна сутність пенсій?
4. Що таке депозит? Які види депозитів?
5. У чому полягає захист вкладів фізичних осіб?
6. Які є види кредитів?
7. Що таке ефективна процентна ставка?

Задача 1.

Ви вирішили 01 вересня 2021 року покласти на депозит у банк 25 тис. грн строком на 6 місяців.

1. Розрахуйте величину доходу, який ви отримаєте по закінченню терміну депозиту, якщо процентна ставка за депозитами у національній валюті складає 12% річних.

2. Розрахуйте величину доходу, який ви отримаєте по закінченню терміну депозиту, якщо ви вирішили відкрити депозит на такий же термін еквівалентно у Доларах США, а процентна ставка за депозитом складала 3% річних.

3. Який депозит є вигіднішим (порівнювати тіло депозиту та відсотки по депозиту в гривневому еквіваленті)?

4. За якого критичного значення курсу долара США доходність депозитів буде однаковою?

* - офіційний курс гривні до долара США на відповідні дати знаходити за лінком: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates>

Задача 2.

Кредитне товариство «Капітал» нараховує щоквартально відсотки за депозитом, розміром 100 тис. грн за кварталною ставкою 5%, причому виплата відсотків та суми депозиту передбачається наприкінці терміну дії депозитної угоди. Розрахувати величину депозиту з відсотками під час його закриття через 2 роки.

Задача 3.

Михайло вирішив оформити кредит на покупку холодильника. Вартість товару – 100 000 грн. Термін кредиту – 2 роки, відсоткова ставка – 24%, форма погашення кредиту – ануїтетна (рівними частинами протягом усього періоду погашення). Крім основного платежу передбачена комісія 1% щомісяця.

Розрахуйте ефективну відсоткову ставку.

Самостійна робота.

1. Адаптуйте під свої потреби та можливості особистий бюджет та заповнюйте щоденно.
2. Розрахуйте майбутню пенсію, якщо заробітна плата щомісяця буде складати 15000 грн. (https://cost.ua/pension_calc_new/)

Практичне заняття 2

Тема: Державні фінанси

Обсяг аудиторних годин: 1/0 год.

План заняття:

1. Бюджет держави.
2. Сутність податків та їх види. Податки на споживання. Податки на доходи. Податки на майно. Податкові пільги.
3. Видатки бюджету. Корупція.
4. Державний борг.

Контрольні запитання до теми

1. Які функції податків?
2. Яка є класифікація видатків державного бюджету?
3. Що таке державний борг? Що є джерелом державного боргу?
4. Яка економічна сутність корупції?

Задача 1.

Визначити суму податку на прибуток, якщо в звітному році сума фінансового результату до оподаткування, визначеного у фінансовій звітності складає 120 тис. грн., а прибуток звільнений від оподаткування – 30 тис. грн.

Задача 2.

Підприємство «Аверс» виготовляє та реалізує продукцію і жодних пільг з оподаткування не має. Для виробництва за звітний період було закуплено сировину на суму 180 тис. грн (в т.ч. ПД). За цей же період було реалізовано готової продукції на суму 240000 грн (в т.ч. ПД). Необхідно визначити суму ПДВ, яку необхідно сплатити до бюджету.

Задача 3.

Визначити суму податку на доходи фізичних осіб у звітному періоді, якщо відомо, що підприємство за січень поточного року нарахувало працівнику підприємства Петренко Д.А. заробітну плату у розмірі 15000 грн.

Задача 4.

У 2021 році фізособа оплатила своїй дитині навчання у виші за 2021/2022 навчальний рік. Згідно з платіжними документами сума оплати становила 29000 грн. З довідки, виданої роботодавцем, випливає, що загальна сума заробітної плати фізособи за 2021 рік дорівнює 150000 грн. Права на податкову соціальну пільгу цього року вона не мала.

Визначте:

1. Податок на доходи фізичних осіб, який був сплачений у 2021 році.
2. Податок на доходи фізичних осіб, який необхідно було б сплатити з врахуванням оплати за навчання своєї дитини.
3. Величину податкової знижки.

Самостійна робота

Індивідуальне завдання:

1. Побудуйте алгоритм отримання «навчальної» податкової знижки.
2. На базі сайту «Ціна держави»: <https://cost.ua/about>

Задача 5.

Підприємець оплатив своє навчання у ЗВО. У звітному 2021 році він працював за трудовим договором три місяці. За фактично відпрацьований час йому була нарахована зарплата в загальній сумі 12000 грн. Податкова соціальна пільга не застосовувалася. До податкової знижки цей платник податків планує включити тільки витрати на навчання. Сума «навчальних» витрат звітного року — 15000 грн.

Визначте:

1. Податок на доходи фізичних осіб, який був сплачений у 2021 році.
2. Податок на доходи фізичних осіб, який необхідно було б

сплатити з врахуванням оплати за своє навчання.

3. Величину податкової знижки.

Тема: Фінансова безпека

Обсяг аудиторних годин: 1/0 год.

План заняття:

1. Фінансова поведінка.
2. Типи ризиків та управління ними.
3. Фінансове шахрайство. Фізична крадіжка персональних даних. Шахрайство в онлайн. Крадіжки персональних даних за допомогою соціальної інженерії. Інші різновиди шахрайства: махінації з обміном валют, розіграшами, лотереями та кредитами на чуже ім'я.
4. Фінансові піраміди.

Контрольні запитання до теми

1. Яким є базовий захист коштів на платіжній картці при користування карткою: в банкоматах, терміналах самообслуговування та в Інтернеті?
2. Якими повинні бути дії у випадку зіткнення із неправомірними діями із платіжною карткою?
3. В чому полягає кредитне шахрайство?
4. Якими є ознаки фінансової піраміди?

Змістовий модуль 2. Основи інвестування

Практичне заняття 3

Тема: Технічний аналіз трейдингу

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Три постулати технічного аналізу
2. Аналіз фігур
3. Комп'ютерний аналіз
4. Фундаментальний аналіз
5. Управління ризиками.

Контрольні запитання до теми

1. В чому полягає сутність технічного аналізу?
2. В чому полягає закон руху ціни?
3. Що таке лінії підтримки та супротиву?
4. Яка функція графічних фігур?
5. Які є види індикаторів?
6. В чому сутність фундаментального аналізу?
7. Якими є правила управління власним капіталом при трейдингу?

Задача 1.

Визначити, яким буде курс євро до швейцарського франка, якщо виходити із середніх співвідношень із долларом США: доллар = 0,8358 Євро; доллар = 0,905 SFR

Задача 2.

Курс долара США в Токіо становив 104,07 японських ієни, а в Польщі – 3,7426 злотих за доллар США. Розрахувати курс польського злотого до японської ієни.

Самостійна робота:

1. Відкрийте демо-рахунок на будь-якій торгівельній платформі.
2. На парі EUR/USD зобразіть тренд, лінію підтримки, лінію супротиву, очікувану ціну за якою здійснити покупку, встановити межу take profit та stop loss.

Практичне заняття 4

Тема: Альтернативне інвестування

Обсяг аудиторних годин: 2/1 год.

План заняття:

1. Заощадження та їх джерела.
2. Оцінка вартості грошей в часі.
3. Цінні папери та їх види.
4. Стратегія та ризику інвестування.
5. Психологічні аспекти інвестування. Помилки інвесторів.

Контрольні запитання до теми

1. Що таке сучасна вартість майбутніх платежів?
2. Що таке акції? Які є види акцій?
3. Що таке дивіденд?
4. Що таке облігації?
5. Якими є стратегії інвестування?
6. Назвіть основні помилки інвесторів.

Задача 1.

Визначити поточне значення суми в 10000 грн, яку сплатять через три роки за використання складної облікової ставки 20% річних

Задача 2.

Фірма має намір придбати устаткування, ринкова ціна якого становить 20 тис. грн., і очікує, що протягом трьох років його експлуатація буде приносити 10 тис. грн. щорічного прибутку. За ставки проценту $i=10\%$ покупка устаткування принесе фірмі

Задача 3.

Визначити ринковий курс акції, якщо відомо, що номінальна ціна привілейованої акції – 1000 грн, що дає щорічно дивіденд 5%, а рівень позичкового відсотка дорівнює 15%

Задача 4.

Акціонерне товариство “Холдінгова компанія “Рівнеміськбуд” випустило одну тисячу привілейованих акцій номіналом 20 грн. Мінімальний річний прибуток за емісії акцій було оголошено рівним 20% від їх номіналу. Визначити розмір дивідендів на одну акцію.

Самостійна робота.

Здійсніть порівняння прибутковості початкового капіталу в розмірі 500 тис. грн. за різних способів вкладання.

Практичне заняття 5

Тема: Страхування

Обсяг аудиторних годин: 2/0 год.

План заняття:

1. Форми страхування. Умови та правила страхування.
2. Види страхування. Особисте страхування. Страхування відповідальності. Страхування майна.
3. Страхування життя.

Контрольні запитання до теми

1. Яку роль відіграє страхування?
2. Якими є види страхування?
3. Що таке франшиза?
4. Які основні правила страхувальника при настанні страхового?
5. У чому полягає сутність страхування життя? Що спільного та відмінного з іншими видами інвестування?

Задача 1.

ПАТ «Добриня» застрахувало майно на суму 10000 грн. Ставка страхового тарифу – 2%. Визначити суму страхового платежу

Задача 2.

Визначити суму компенсації отриманої від страхової компанії, якщо страхова сума дорівнює 100 000 грн, фактичний збиток – 900 грн. Договором страхування передбачено умовну франшизу 2,0%:

Задача 3.

Вказати розмір страхового відшкодування, якщо страхова сума 100 тис. грн, умовна франшиза – 25%, збитки страхувальника – 15 тис. грн.

Задача 4.

Страхова сума за договором складає 27000 грн. Дійсна вартість майна – 50000 грн. Визначити суму страхового відшкодування, якщо

відомо, що збитки від настання страхового випадку складають 7000 грн.

Задача 5.

Розрахувати розмір страхового відшкодування при ліміті відповідальності страховика 90 %, якщо загальна сума заборгованості з неповернення кредиту та несплати процентів за користування ним становить 50 000 грн.

6. Методичні вказівки до самостійної роботи

Самостійна робота студента – це форма організації навчального процесу, яка передбачає виконання студентом запланованих завдань під методичним керівництвом викладача.

Розрізняють два основних напрямки самостійної роботи студентів:

- під контролем викладача;
- самостійна позааудиторна робота.

Самостійна робота під контролем викладача здійснюється в аудиторії. Основними її формами є контрольна робота, ділова гра, ситуаційна вправа.

Позааудиторна самостійна робота студентів включає наступні види робіт:

- *роботи обов'язкового характеру:*

1) самостійне вивчення теоретичного (лекційного) матеріалу, підготовка до практичних занять з навчальної дисципліни;

2) виконання домашніх завдань за темами практичних занять;

3) виконання індивідуального навчально-дослідного завдання;

4) підготовка до заходів поточного та підсумкового контролю;

- *роботи вибіркового характеру:*

1) написання есе на узгоджену з викладачем тему;

2) виступ-презентація за обраною темою есе та/або ІНДЗ;

- *роботи стимулюючого характеру:*

1) участь у наукових конференціях з питань навчальної дисципліни;

2) участь у конкурсах наукових робіт з питань навчальної дисципліни.

Завершується вивчення дисципліни складанням іспиту.

7. Вимоги до підготовки, виконання та оформлення завдань за видами самостійної роботи студента

7.1. Вимоги до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання.

Написання та захист індивідуального навчально-дослідного завдання для студентів денної та заочної форми навчання: опис виконання трьох видів самостійної роботи оцінюється до 10 балів (до 40 балів – для студентів заочної форми навчання). Захист роботи відбувається у вигляді презентації під час практичних занять і оцінюється до 10 балів.

7.2. Вимоги до написання та оформлення есе

Есе – вид творчої діяльності студента, який полягає у вільному викладенні думок із приводу тієї чи іншої теми, котрі мають ґрунтуватись на пройденому матеріалі, понятійно-категорійному апараті.

Виконання есе потребує використання статей загальновідомих західних і вітчизняних науковців, які аналізують сутність, поняття, основні категорії, розкриває обрану студентом проблематику. Студент повинен критично підійти до аналізу наукових публікацій (до 3 статей у періодичних виданнях) та сформулювати власне ставлення до обраної проблематики. Результати дослідження та висновки повинні бути представлені своєчасно викладачу.

Самостійно виконані студентом роботи перевіряються викладачем та підлягають захисту у ході співбесіди. Загальний обсяг роботи становить 2 сторінки.

7.3. Вимоги до підготовки презентації ІНДЗ/есе

Презентація ІНДЗ/есе може відбуватись на практичному занятті у вигляді **виступу-презентації** або під час консультацій онлайн.

Виступ-презентація є додатковим видом навчальної роботи, який готується у позааудиторний час і має на меті розвинути навички представлення (презентації) своїх досліджень.

Загальні вимоги та схема проведення виступу-презентації:

1. Тривалість виступу – до 5 хвилин.
2. Запитання слухачів і відповіді на них виступаючого (до 3 хвилин).
3. Результати підсумовуються викладачем.

Критерії та шкала оцінювання презентації*

№ з/п	Критерій	Кількість балів
1	Відповідність завданню та глибина розкриття теми	0-2
2	Презентабельність, темп, якість подання матеріалу	0-2
3	Логічність, чіткість, зрозумілість, цілісність	0-2
4	Аргументованість	0-2
5	Відповіді на запитання	0-2

* Перелік та оцінювання критеріїв можна варіювати.

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як? : навчальний посібник. / Керівники авторських колективів: від Проекту USAID «Трансформація фінансового сектору» Т. С. Грищенко, Ю. В. Вітка; від ДВНЗ «Університет банківської справи» Т. О. Смовженко, А. Я. Кузнєцова. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 272 с.

2. Ясинська Н. А. Управління особистими фінансами : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. 356 с.

3. Фінансова грамотність : інтерактив. електрон. посіб. / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко; М-во освіти і науки України. Київ, 2014.

4. Фінансова грамотність : підручник / авт. кол.; за ред. д-ра екон. наук, проф. Т. С. Смовженко. Київ, 2014. 316 с.

5. Фінансово-економічна грамотність : підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ : Кондор, 2017. Ч. 1: Основи національної економіки, економіки регіонів та фінансової системи України. 1024 с.

6. Фінансово-економічна грамотність: підручник: у 2-х ч. / за ред. д-ра екон. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра екон. наук, проф. О. В. Димченко. Київ : Кондор, 2018. Ч. 2: Банківська система України, загальні поняття про облік, аудит та економічний аналіз в умовах ринкової економіки. 400 с.

Додаткова література:

7. Косік А. Ф., Гронтковська Г. Е. Мікроекономіка : навч. посібник. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. К.: ЦУЛ. 2008. 438 с.

8. Ватаманюк О. З. Заощадження в економіці України: макроекономічний аналіз : монографія. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2017. 536 с.

9. Варналій З. С., Нікитенко Д. В. Детермінанти забезпечення інвестиційної безпеки на нанорівні національної економіки. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*, Серія: Економічні науки. 2018. № 6 (14). С. 72–78. DOI: 10.25313/2520-2294-2018-6-3956

10. Кізима Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку : монографія. Київ : Знання, 2016. 431 с.

11. Фінансова культура : навчальне видання. / Ткаченко Н. В. та ін.; за загальною редакцією д.е.н., професора Т. С. Смовженко. Київ : Державний вищий навчальний заклад «Університет банківської справи», 2016. 116 с.

12. Фінансова грамотність, обізнаність та інклюзія в Україні: звіт про дослідження. Додатковий проект IP-FSS в Україні. Проект регіонального економічного розвитку. 2017. 69 с.

13. Шефер Б. Пес на ім'я Мані, або Абетка грошей. Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. 231 с.

14. Кийосаки Роберт Т., Летчер Шарон Л. Бедный папа, богатый папа. М. : Попурри, 2017.

15. Кийосаки Роберт Т., Летчер Шарон Л. Квадрант денежного потока. М. : Попурри, 2018.

Альтернативні ресурси:

Курс «Фінансова грамотність»

<https://impactorium.org/uk/courses/finansova-gramotnist/>

Курс «Основи фінансів та інвестицій»

https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2/course/

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-сайт Національного банку України : bank.gov.ua.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України : minfin.gov.ua.
3. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України: sts.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України: pfu.gov.ua.
5. Офіційний веб-сайт Фонду соціального страхування України: fsuu.gov.ua.
6. Офіційний веб-сайт Державної служби зайнятості: dcz.gov.ua.
7. Сайт «Ціна держави»: <https://cost.ua/about>
8. Все PRO Гроші <http://vseprogroshi.com.ua>
9. Власні фінанси інфо. Планування бюджету <https://vlasnifinansy.info/budget.html>
10. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmsk.gov.ua>.
11. Перша фондова торгівельна система. URL: www.pfts.com.
12. Financer.com - міжнародний сервіс порівняння фінансових продуктів <https://financer.com/ua/blog/finansova-gramotnist/>
13. Investing.com <https://www.investing.com/>